

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Національний авіаційний університет**

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

УЗГОДЖЕНО

В.о.декана ФЕБА

Світлана ПЕТРОВСЬКА

« 02 » 02 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

« 13 » 02 2024 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Фінансове забезпечення соціальної сфери»

Освітньо-професійні програми: «Фінанси і кредит»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	105/3,5	-	36	-	69	-	-	Екзамен 2 с.
Заочна	1,2	105/3,5	-	12	-	93	К.р(1) -2с.	-	Екзамен 2 с.

Індекс: НМ-6-072/21 – 1.2

НМ-6-072з/22 – 1.2

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Фінансове забезпечення
соціальної сфери»

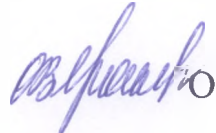
Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09–01–2024

Стор. 2 із 12

Робочу програму навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення соціальної сфери» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-6-072/21, РМ-6-072/23 та №НМ-6-072з/22, РМ-6-072з/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
професор фінансів,
обліку та оподаткування, д.е.н.:

 Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» – кафедри фінансів, обліку та оподаткування, протокол № 1 від «18» 01 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми Тетяна КОСОВА

Завідувач кафедри Тетяна КОСОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 5 від «24» 01 2024 р.

Голова НМРР Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	8
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем вищої освіти знань та вмінь	11

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Фінансове забезпечення
соціальної сфери»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09–01–2024

Стор. 4 із 12

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення соціальної сфери» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна забезпечує базову підготовку фахівців в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» і являється фундаментальною дисципліною в межах спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Метою викладання дисципліни «Фінансове забезпечення соціальної сфери» є поглиблення знань про сутність і роль фінансового забезпечення соціальної сфери в економічному і соціальному розвитку держави, порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, що забезпечують функціонування установ соціального сектору.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння понятійного апарату сутності соціальної інфраструктури,
- вивчення методології державного впливу на соціальну сферу суспільства,
- опрацювання методів моделювання й регулювання розвитку соціальної інфраструктури, соціального захисту населення, виконання заходів, що спрямовані на реалізацію соціальної політики.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН5. Вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПРН7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПРН18. Адаптувати положення та методи дослідження інших наук для розв'язання професійних та наукових задач у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність спілкуватися українською та іноземною мовами

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, вести переговори.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ФК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Фінансове забезпечення соціальної сфери» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Методологія прикладних досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування», «Ризик-менеджмент», «Поведінкові фінанси», «Діагностика і моделювання фінансової діяльності» та ін.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення соціальної сфери»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.09-01-2024
		Стор. 6 із 12	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

- навчального модуля №1 «Фінансове забезпечення соціальної сфери», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналізу результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Фінансове забезпечення соціальної сфери»

Інтегровані вимоги модуля:

знати:

- структуру соціальної сфери, її склад та функцій;
- організаційні засади функціонування соціальної сфери;
- джерел формування та основні напрямки використання коштів на утримання установ соціальної сфери;
- бюджетного та кошторисного фінансування;
- особливостей організації фінансів соціальної сфери за кордоном.

вміти:

- складати розрахунки за видатками бюджетних установ;
- аналізувати цільове спрямування бюджетних коштів;
- опрацьовувати і застосовувати в практичній роботі кошториси доходів і видатків бюджетних установ;
- досліджувати шляхи раціонального використання коштів для фінансування соціальної сфери, економії видатків, ефективного застосування матеріальних та фінансових ресурсів.

Тема 1. Соціальна сфера: сутність, механізм функціонування.

Сутність та складові системи соціальної сфери. Фінансовий механізм системи соціального захисту. Пенсійне забезпечення. Соціальна допомога. Соціальні стандарти і гарантії. Фонди фінансових ресурсів.

Тема 2. Нормативно – правове забезпечення соціальної політики в Україні. Соціальні нормативи як відправна точка соціальної політики. Державні соціальні стандарти — основа нормативно-правового забезпечення соціальної політики. Базовий державний мінімальний соціальний стандарт. Принципи, цілі й завдання соціальної стандартизації. Система державних соціальних стандартів і нормативів в Україні. Основні та додаткові види державних соціальних гарантій. Правове і нормативно-методичне забезпечення соціальної політики. Індексція грошових доходів населення.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Фінансове забезпечення
соціальної сфери»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09–01–2024

Стор. 7 із 12

Тема 3. Фінансове забезпечення системи соціального захисту. Форми та джерела фінансового забезпечення соціальної сфери. Позабюджетне фінансування. Донорське фінансування. Класифікація бюджетних видатків на фінансування соціального захисту населення. Функціональна роль фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 4. Фінансове забезпечення освіти в Україні. Сутність та джерела фінансування закладів вищої освіти. Джерела фінансування освіти в Україні. Механізм фінансування закладів вищої освіти. Фінансовий контроль діяльності ЗВО. Моделі фінансування ЗВО в Україні

Тема 5. Фінансове забезпечення охорони здоров'я в Україні. Фінансування охорони здоров'я в Україні. Аналіз видатків на охорону здоров'я. Трансформація системи охорони здоров'я.

Тема 6. Фінансування спортивної та культурної галузі соціальної інфраструктури. Фінансування спортивної та культурної галузі соціальної інфраструктури. Видатки бюджету на фізичну культуру і спорт. Видатки на розвиток культури в Україні. Фінансування витрат на пресу, телебачення і радіомовлення. Моделі та перспективи розвитку недержавних організацій сфери культури та спорту.

Тема 7. Зарубіжний досвід фінансування соціальної сфери. Соціальна політика у країнах ЄС. Моделі соціального захисту. Соціальні стандарти країн ЄС. Інститут соціального страхування (ZUS). Відкритий пенсійний фонд (OFE). Індивідуальний пенсійний рахунок (IKE). Зарубіжний досвід формування видатків бюджету. Фінансування соціальної сфери.

2.3. Тематичний план

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 « Фінансове забезпечення соціальної сфери »									
1.1	Соціальна сфера: сутність, механізм функціонування	2 семестр				1 семестр			
		12	-	2 2	8	16	-	2 2	12
1.2	Нормативно – правове забезпечення соціальної політики в Україні	12	-	2 2	8	14	-	2	12
1.3	Фінансове забезпечення системи соціального захисту	14	-	2 2	10	2 семестр			
						14	-	2	12
1.4	Фінансове забезпечення освіти в Україні	14	-	2 2	8	13	-	1	12
1.5	Фінансове забезпечення охорони здоров'я в Україні	14	-	2 2	8	13	-	1	12
1.6	Фінансування спортивної та культурної галузі соціальної інфраструктури	15	-	2 2	9	13	-	1	12
1.7	Зарубіжний досвід фінансування соціальної сфери	14	-	2 2	10	14	-	1	13
1.8	Виконання контрольної (домашньої) роботи.	-	-	-	-	8	-	-	8
1.9	Модульна контрольна робота №1	10	-	2	8	-	-	-	-
Усього за модулем №1		105	-	36	69	105	-	12	93
Усього за навчальною дисципліною		105	-	36	69	105	-	12	93

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується у другому семестрі відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій.

Мета контрольної (домашньої) роботи (ЗФН) – перевірка, закріплення та розвиток знань здобувачів, отриманих в процесі вивчення дисципліни «Фінансове забезпечення соціальної сфери». Теми охоплюють всі розділи дисципліни і надають можливість творчого вирішення проблеми.

Для успішного виконання контрольної (домашньої) роботи (ЗФН) здобувач повинен знати:

понятійний апарат сутності соціальної інфраструктури, методологію державного впливу на соціальну сферу суспільства, організаційні засади функціонування соціальної сфери; джерела формування та основні напрямки використання коштів на утримання установ соціальної сфери; бюджетного та кошторисного фінансування; **вміти:** складати розрахунки за видатками бюджетних установ; аналізувати цільове спрямування бюджетних коштів; опрацьовувати і застосовувати в практичній роботі кошториси доходів і видатків бюджетних установ; досліджувати шляхи раціонального використання коштів для фінансування соціальної сфери, економії видатків, ефективного застосування матеріальних та фінансових ресурсів.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи (ЗФН), складає до 8 годин самостійної роботи.

Для здобувачів ЗФН завдання для виконання розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома здобувача індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: презентація, тести, семінар-дискусія, економічний диктант, обробка статистичних даних щодо тощо.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні практичних занять, демонстрацій, роботі з науковою та навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Закон України від 5.10.2000 року № 2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>

3.2.2. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 року № 966-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14>

3.2.3 Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 року № 1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення соціальної сфери»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.09–01–2024
		Стор. 10 із 12	

3.2.4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9.07.2003 року № 1058-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>

3.2.5. Соціальне страхування : навч. посібник / М.Г. Марич. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.

3.2.6. Трудове право та право соціального забезпечення / Ярошенко О. М., Серета О. Г., Луценко О. Є. Вид-во «Право». 2021. 258 с.

3.2.7. Гордієнко Л. А. Фінансова політика соціальної сфери: монографія. Черкаси : Чабаненко Ю. А. [вид.], 2019. 393 с.

3.2.8. Качула С.В. Державна фінансова політика соціально розвитку: монографія. К.: КНТЕУ, 2019. 424 с.

3.2.9. Право соціального забезпечення : навч. посіб. / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.

3.2.10. Золотухіна Л. О. Право соціального забезпечення : навч. посіб. [для здобувачів вищої освіти] / [Золотухіна Л. О., Бондар О. С., Калініченко З. Д. та ін. ; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. Л. О. Золотухіна]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 230 с.

Допоміжна література

3.2.11. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3.2.12. Про вищу освіту: Закон України: від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3.2.13. Соціальна політика: навчальний посібник / за заг. ред. В. П. Пічі, Я. Б. Турчин. 2-е видання. Львів : Новий Світ 2000, 2018. 318 с.

3.2.14 Коваленко Ю.М., Вітренко Л. О. Фінансування закладів вищої освіти в Україні: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 238 с.

3.2.15. Управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем: Колективна наукова монографія / Під ред. Н.В. Касьянової. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 232 с

3.2.16. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 248 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: zakon.rada.gov.ua

3.3.2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: bank.gov.ua

3.3.3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: ukrstat.gov.ua/

3.3.4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

3.3.5. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем вищої освіти навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	2 семестр	1,2 семестр
Модуль №1 «Фінансове забезпечення соціальної сфери»		
Види навчальної роботи	бали	бали
Виконання експрес-контрольних робіт та тестових завдань	20	20
Розв'язання задач, відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях	30	20
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	-	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач вищої освіти має набрати не менше</i>	30	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	-
Усього за модулем №1	80	60
Семестровий екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача вищої освіти, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.